

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De Baptismi nomine, eiusque definitione. punct. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

TRACTATUS XIX.

ET

DISPUTATIO VNICA, DE SACRAMENTO BAPTISMI.

EXPLICATIS in supradicto Tractatu iis, quæ omnibus Sacramentis communia sunt singulorum sacramentorum explicationem aggredimur, incipientes à Baptismo vt potè ianua reliquorum, & vitæ spiritualis fonte, ac radice.

PUNCTVM I.

De Baptismi nomine, eiusque definitione.

1. Expenditur nomen baptisimi.
2. Definitio baptisimi explicatur.

Hoc Sacramentum, quo à peccato originali mundamur, & in domesticos Christi sigillamur, vniuersi Patres, & Doctores baptismum appellant, eò quòd per immersionem, vel affusionem aquæ præstetur. Baptisimi namque vox Latine idem est quòd immersio, vel inunctio teste Ambrosio Calepino verbo *Baptismus*. Ob varios tamen sacramenti effectus aliis etiam nominibus hoc Sacramentum Patres nominauerunt, vt videre est apud D. Thom. q. 66. art. 1. ad 1. Bellarm. lib. 3. de sacrament. cap. 1. Suarez. q. 66. art. 1. in comment. Valqu. disp. 140. cap. 1. Præcipua sunt esse sacramentum regenerationis, fidei, doni, seu gratiæ, inunctionis, illuminationis, indumenti, & sigilli. His vitæ Gregor. Nazianzen. orat. 40. in sanctum Baptisma non longè à principio. Chrysof. homil. ad baptizandos, tom. 5. Tertullian. lib. de Baptismo. Basil. in exhortat. de baptizand. Cyril. Catech. 3. c. 19. Clem. Alexandr. lib. 1. pedagogia, c. 6. Ambros. lib. 2. de sacr. in fine. c. lib. 3. in prin. & alij Patres. Dicitur sacramentum regenerationis, quia eo demò nascimur & regeneramur. Iuxta illud Ioan. 3. nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. *Fidei* Sacramentum appellatur, quia in eo fit prima, & solènis fidei professio. *Gratiæ seu doni*, quia in eo gratia prima absque vilo nostro merito liberalissimè confertur, integræque peccatorum quoad culpam, & pœnam remissio. *Inunctionis*, quia Spiritus sancti gratia vngimur participes regni, & sacerdotij Christi. *Illuminationis*, quia fide accepta in cognitionem Dei illuminamur. *Indumenti*, quia nuditas per peccatum contracta gratia huius sacramenti tollitur. *Sigilli*, quia in oues Christi primo sigillamur. Insuper solet vocari *Circumcisio Christi non manufacta*, ad Coloss. 2. quia loco corporalis circumcisiois antiquæ hæc spiritualis circumcisio successit. Deinde appellatur, *crux & sepultura*. Ad Roman. 6. quia baptismo veteris homo moritur, & quasi sepelitur, novumque induimus, qui secundum Deum creatus est. Denique dicitur *principium & ianua sacramentorum*, qui eo redditur baptizatus aptus ad reliqua sacramenta suscipienda.

2. Baptismi nomine explicato. Doctores sequentes Mag. in 4. disp. 3. definiunt, vt sit ablutio corporis exterior facta sub præscripta forma verborum. Cui definitioni vt recta sit, subintelligi debet cum debita intentione. Nam stare optime potest ablutio corporis sub forma verborum pro baptismo præscripta, non tamen fieri Baptisimum, eò quòd deficiat legitima intentio. Hac enim ratione si aliquem ablueres profertens baptismi formam præscriptam absque intentione illum regenerandi, sed animo tantum representandi quòd ab Ecclesia Catholica sit, baptismum non conficeres. Benè tamen posses ludens & representans Ecclesiæ Baptisimum aliquem

baptizare, si animo regenerandi ablueres sub præscripta forma baptismi. Qualiter Athanasio contigit, qui etsi ludens, & representans Ecclesiæ baptismum, quia tamen verum animum, & intentionem faciendi quòd Ecclesia faciebat, habuit, verum baptismum pluribus non baptizatis contulit. Sicuti testatur Ruffin. lib. 1. histor. cap. 14. Sozomen. lib. 2. cap. 16. & refertur in cap. Spiritus sanctus, l. 1. q. 1. Est ergo baptismi definitio non solum ablutio corporis sub præscripta verborum forma, sed cum debita intentione facta. Quapropter Catechismus Romanus, 2. p. c. 2. dixit. Baptisimus est sacramentum regenerationis per aquam in verbo vitæ. Sacramentum constituit loco generis, regenerationis per aquam in verbo vitæ loco differentia. Nam baptismus differt à reliquis sacramentis, eò quòd diuersam habeat materiam, & formam physicam, diuersamque significationem. Habet namque pro materia aquam non vitæ, sed corpus lauante, pro forma physica verba à Christo Domino instituta, quæ verba comparata ad abluentionem, quia eam decernunt, sunt forma. At quia ex prolotione illorum verborum & ex abluentione cum intentione regenerandi baptizatum integræ significationis sacramenti confurgit, ea de causa ablutio, & prolatio verborum habent se vt materia sacramenti, significatio vero vt forma, quæ vilo verbo regenerationis indicata est à Cathéchismo Romano. Hoc enim sacramentum Christo regeneramur, quia eius virtute primam spirituales vitam consequimur. Sic explicat Suarez. Baptismi definitionem 3. p. q. 66. art. 1. in comment. iunctis iis quæ dixerat. disp. 2. sect. 1. Agid. de Coniach. ibi Valqu. disp. 140. c. 1. m. 2. Bonac. disp. 2. de baptismo. q. 2. p. 1. m. 1.

PUNCTVM II.

De tempore, quo hoc Sacramentum institutum est, & de differentia eius à Ioannis baptismo.

1. Fuisse à Christo hoc Sacramentum institutum post resurrectionem qui defendant, & qualiter probent.
2. Ante mortem eius fuit hoc Sacramentum institutum.
3. Satis oppositis rationibus num. 1. relatis.
4. Quo die fuerit institutum, hoc Sacramentum incertum est. Plures censent post plures dies à Ioannis baptismo.
5. Probabilius est eò die, quo fuit Christus à Iomne baptizatus baptismum instituisse.
6. Fit satis fundamentis n. 4. adductis.
7. Qualiter baptismus à Christo institutus differat à Ioannis baptismo.

1. **Q**uod ad institutionem huius sacramenti attinet, fide tenendum est esse à Christo Domino institutum, sicuti de omnibus sacramentis definit. T. fid. sess. 7. can. 1. Quo autem tempore institutum sit, non ita certum est. Nam aliqui grauissimi doctores docent fuisse institutum post resurrectionem, cum Apollolis dixit. *Docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*; sic docuit expressè